

Patent box

Upozornění: Informace obsažené v tomto materiálu mají obecný charakter a neposkytují souhrnnou analýzu zmíněných témat. Uživatelé by před jakýmkoli rozhodnutím na základě informací obsažených v tomto materiálu měli zvážit využití příslušných profesionálních služeb. Nebudou akceptovány jakékoli nároky na odškodnění za kroky podniknuté ve vztahu k tomuto materiálu.

Šířící se dluhová krize Evropou nutí státy ke konsolidaci svých veřejných financí. Úspory na straně výdajů mnohdy nepostačují, a tak jsou vlády donuceny přijímat i opatření přinášející dodatečné, především daňové, příjmy do státních pokladen. Jde to i jinak, než prostřednictvím zvyšování daňových sazeb. Rozhodně lepší cestou, jak zvýšit daňové příjmy při současném zachování daňových sazeb, je zvýšit počet daňových subjektů, které by v České republice přiznávaly své příjmy. Budeme-li se navíc orientovat na společnosti produkující vysokou přidanou hodnotu, nezůstane daňový příjem jediným benefitem. Přínos je třeba spatřovat také ve zvýšení konkurenceschopnosti ČR a vytvoření nových pracovních míst, které taktéž přispějí ke snížení deficitu veřejných financí. Nově zaměstnaní nejen ušetří státu na sociálních dávkách, ale sami také přispějí do rozpočtu dalšími daněmi ze svých příjmů.

Zahraničních investice hrají důležitou roli v globálním světě a jsou považovány za cenu světovou „komoditu“. Vlády se je proto snaží přilákat různými zvýhodněními a speciálními daňovými režimy. Vyspělé státy, ke kterým řadíme už i Českou republiku, se spíše než na získání jakýchkoli investic soustředí na přilákání těch do sofistikovaných produktů vyznačujících se vysokou přidanou hodnotou.

Investiční pobídky a podporu výzkumu a vývoje formou dvojího započtení nákladů vynaložených na tuto činnost nabízí celá řada zemí, Českou republiku nevyjímaje. Takováto forma podpory však motivuje pouze k vytváření daňových nákladů. Pokud se ČR chce přiblížit ostatním vyspělejším ekonomikám, měla by přehodnotit svou politiku podpor a snažit se dosáhnout toho, aby zde společnosti přiznávaly nejen své náklady, ale především přiznávaly a danily své příjmy, a to i za cenu nižších daňových sazeb aplikovatelných na určité typy výnosů. Inspirovat se můžeme v Maďarsku či Velké Británii, kde se nové formy podpor orientované právě na vytváření atraktivního prostředí pro společnosti produkující vysokou přidanou hodnotu, objevují.

V Maďarsku se jedná o tzv. „property box“, Velká Británie používá název „patent box“, v obou případech jde o speciální daňový režim pro příjmy z duševního vlastnictví, patentů apod. Režim v Maďarsku nabyl účinnosti k 1. 1. 2012 a spočívá v možnosti odpočtu 50 % příjmů plynoucích z tzv. royalties od základu daně z příjmů právnických osob (DPPO). Maximální

výše odpočtu je však limitována a nesmí přesáhnout 50 % celkového zisku před zdaněním zjištěného z účetnictví společnosti. Definice royalty je pro tento případ velmi široká. Jde o příjem z licencí, patentů a veškerého duševního vlastnictví, know-how, obchodních značek, obchodních jmen, obchodního tajemství, copyrightů apod. Další novinkou je v Maďarsku způsob zdanění kapitálových zisků z převodu duševního vlastnictví, u kterého se společnost může rozhodnout pro úplné osvobození od DPPO. Samozřejmě, pokud využije této možnosti, případná ztráta související s transakcí se do základu pro výpočet DPPO již nezahrne. Praktické zkušenosti ukázaly, že holdingy obchodující s duševním vlastnictvím působící v Maďarsku dosahují efektivní sazby daně od 0,5 % do 5 %.

Velká Británie plánuje zavedení podobného režimu v rámci Finance Bill 2012, platný by měl být od dubna 2013 a počítá se zavedením 10% sazby daně, která by byla aplikovatelná na veškeré zisky z kvalifikovaných patentů a duševního vlastnictví. Režim by se měl vztahovat na tři hlavní kategorie příjmů: licenční příjmy a tantiémy, přímý prodej patentových práv a příjmy spojené s prodejem patentovaných produktů. Režim však nelze použít na duševní vlastnictví ve formě obchodních značek či názvů jak je tomu v Maďarsku. Ostatní příjmy společnost zdaňuje standardní sazbou DPPO, která nyní ve Velké Británii činí 24 %. Cílem Británie do budoucna je stát se světovým lídrem v oblasti patentovaných technologií.

Česká republika žádným podobným nástrojem nedisponuje a ani s ním nepočítá v roce 2011 zveřejněná Národní

inovační strategie, přestože je nám ze strany OECD vytýkána přílišná závislost našeho průmyslu na technologiích, patentech a výzkumných ze zahraničí. Technologický výzkum se odehrává mimo naše území a z jeho přínosů tak český průmysl nemůže řádně profitovat. Na negativní vývoj v inovační aktivitě podniků v posledních letech upozorňuje i zpráva Českého statistického úřadu, podle které došlo k poklesu či minimálně ke stagnaci všech publikovaných ukazatelů inovační aktivity podniků. Výrazný pokles vykázaly především náklady na technické inovační aktivity, které jsou podle ČSÚ považovány za stěžejní pro výrobu a konkurenceschopnost podniku. Zatímco v roce 2008 vyložily podniky na technické inovační aktivity 116 mld. Kč, v roce 2010 již jen 82 mld. Kč.

ČR by měla zvážit zavedení podobné formy podpory, neboť inovace a výzkum a vývoj jsou jedním z hlavních pilířů její Strategie konkurenceschopnosti. Odvětví, produkující vysokou přidanou hodnotu, navíc vytváří nové pracovní příležitosti pro kvalifikovanou pracovní sílu a vyznačují se vyššími mzdami jak pro vzdělané výzkumníky, tak i pro běžné dělníky.

Kontakt

Peter Chrenko

peter.chrenko@cz.pwc.com
+420 251 152 600

Zdeněk Hrdlička

zdenek.hrdlicka@cz.pwc.com
+420 251 151 867